

Nr 301.

Godkänd av första kammaren den 9 juni 1922.

Godkänd av andra kammaren den 9 juni 1922.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av vissa framställningar angående understöd eller ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring.

(Bankoutskottets utlåtande nr 36.)

Till Konungen.

1:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen ville besluta, att ersättning skall utgå till f. d. 2 kl. sjömannen vid 1 Eldarekompaniet nr 203 Petter Edvard Ekdahl för kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, oberoende av den omständigheten, att framställning om sådan ersättning icke blivit gjord inom föreskriven tid».

Av handlingarna i ärendet framgår, att Ekdahl i mars månad 1912 under krigstjänstgöring ådragit sig skada å högra knät, för vilken skada han måst vårdas å sjukhus under tiden den 20 juli 1912—den 11 maj 1915 och den 20 juli 1917—den 4 maj 1920, då amputation av högra benet måst företagas, ävensom att en av Ekdahl år 1915 gjord framställning om ersättning i anledning av ifrågavarande skada icke kunnat av riksförsäkringsanstalten bifallas, enär densamma icke skett inom den i 12 § av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, föreskrivna tid av två år efter det skadan yppats.

Riksdagen tillåter sig erinra, att riksdagen efter framställning av Eders Kungl. Maj:t i ett flertal fall medgivit, att ersättning enligt 1909 års förordning må utgå utan hinder av berörda preskriptionsbestäm-

Bihang till riksdagens protokoll 1922. 14 saml. (Nr 301.)

melse, ävensom att, på grund av det stora antalet framställningar av ifrågavarande art, tiden för förverkande av rätten till sådan ersättning genom beslut av 1920 års riksdag utsträckts till tre år efter det skadan yppats. Då, såsom av handlingarna i ärendet framgår, Ekdahl, därest han inom föreskriven tid ingivit sin framställning, skulle hava varit berättigad till ersättning enligt 1909 års förordning, har riksdagen, i betraktande jämväl av de i motionen anförda omständigheterna i övrigt, funnit sig böra medgiva, att Ekdahl utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom föreskriven tid, må komma i åtnjutande av den ersättning, vartill han enligt grunderna för berörda förordning kan anses berättigad.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion medgivit, att till förre andra klass sjömannen Petter Edvard Ekdahl må — utan hinder därav, att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den tid, som föreskrivits i 12 § av förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring — från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.

2:o) I en inom riksdagen väckt motion har hemställts, »att riksdagen för sin del måtte medgiva, att till f. d. värnpliktige nr 26 16/05 Carl Emanuel Olsson från Borgholms stad må — utan hinder därav att framställning om ersättning icke blivit gjord inom den i § 12 av förordningen av 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada ådragen under militärtjänstgöring föreskriven tid — från bevaringsmanskapets invalid- och pensionsfond utbetalas den ersättning, vartill han enligt grunderna för nämnda förordning kan anses berättigad.»

Såsom av utredningen i ärendet framgår, torde anledningen till att Olssons ansökningar om ersättning på grund av ifrågavarande sjukdom icke vunnit bifall, närmast vara att söka, icke såsom i motionen framhållits i den omständigheten, att framställning icke gjorts inom den i förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, föreskrivna tiden av två år efter det skadan yppades, utan huvudsakligen däruti, att sagda förordning överhuvud icke ansetts tillämplig på förevarande fall. Enligt bestämmelse i 1 § sista stycket av nämnda förordning utgår ersättning, om sjukdom med därav följande skada yppas under eller efter slutad militärtjänstgöring, endast under förutsättning, att tjänstgöringen »skäligen kan antagas hava till sjukdomen bidragit». Detta har här icke ansetts vara fallet, i det att flertalet av de i ärendet hörda läkarna

ansett omöjligt, att krigstjänstgöringen kunnat vara orsak till sjukdomen. Å andra sidan hava emellertid, såsom av den i ärendet förebragta utredningen framgår, så gott som alla de i ärendet hörda sakkunniga varit ense därom, att det icke vore uteslutet, att tjänstgöringen kan hava givit anledning till sjukdomens utbrott vid tillfället i fråga samt bidragit till utvecklingen och förvärrandet av densamma. Även om vid en sträng tolkning av ovan anförda bestämmelse sistnämnda omständighet icke kan anses tillräcklig för att möjliggöra tilldelandet av ersättning enligt förordningen, synes det likväl med hänsyn till vad i ärendet blivit upplyst vara billigt, att något understöd från det allmännas sida beredes Olsson. Av vad chefen för pensionsstyrelsen i en till riksdagens vederbörande utskott ingiven promemoria yttrat torde framgå, att Olsson icke kan bliva föremål för sjukvårdande åtgärder från pensionsstyrelsens sida eller enligt pensionsförsäkringslagen komma i åtnjutande av pension till sådan storlek, att den kan möjliggöra en torftig bärgning för honom och hans familj. Vid sådant förhållande har riksdagen ansett ett understöd böra beviljas Olsson från allmänna indragningsstaten; och har detta bestämts att utgå med det belopp, som skulle hava tillkommit Olsson, därest 1909 års förordning varit på honom tillämplig. Sålunda bör han givetvis även komma i åtnjutande av den förhöjning, som enligt gällande bestämmelser utgår eller kan komma att utgå å ersättning enligt nämnda förordning. Däremot har i förevarande fall ansetts böra särskilt föreskrivas, att å understödet icke må utgå dyrtidstillägg eller pensionstillägg, när Olsson eljest skulle bliva gynnsammare ställd än ersättningstagare enligt 1909 års förordning. Understödet har beviljats att utgå från och med ingången av år 1922.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion medgivit, att till värnpliktige Carl Emanuel Olsson må från och med den 1 januari 1922 under hans återstående livstid från allmänna indragningsstaten utbetalas det understöd, som skulle hava tillkommit honom, därest förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit på honom tillämplig; dock utan rätt för Olsson att å sagda understöd åtnjuta dyrtids- eller pensionstillägg.

Stockholm den 9 juni 1922.

Med undersåtlig vördnad.
